

nyoknak, anyáknak és tanítónőknek szánt irodalmi, nevelési és ismeretterjesztő orgánuma volt. A lap megalakulásától kezdve Angelo De Gubernatis szerkesztésében működött, majd 1884-ben egy jól ismert tanítónő-író, Ida Baccini vette át a főszerkesztői feladatokat, aki a folyóiratot a saját maga modern, emancipált női értékrendjének reprezentatív médiumává formálta. Baccini irányítása alatt a *Cordelia* nem csupán az oktatás és a morális nevelés kérdéseit tárgyalta, hanem olyan új kulturális teret is teremtett, amelyben a nők aktív résztvevőivé válhattak az irodalmi életnek – olvasóként, tanítónőként vagy éppen szerzőként. Kutatásom első, kvalitatív szakasza a feminista irodalomkritika elméleti keretére épül, célja a *Cordelia* női-irodalmi és társadalomtörténeti jelentőségének feltárása, valamint a lap szerkesztési elveinek és női diskurzusainak vizsgálata. A második, kvantitatív szakasz hiánypótló elemzést végez: a Baccini vezette időszak (1884–1896) kilenc teljes évfolyamának – a Biblioteca Nazionale Di Roma elektronikus könyvtárában jelenleg elérhető – áttekintése alapján feltérképezi a publikáló szerzők körét és a közölt szövegek műfaji tipológiáját. A kutatás célja, hogy a *Cordelia* szerkesztői gyakorlatán keresztül új megvilágításba helyezze a 19. század végi olasz női írás irodalmi, pedagógiai és kulturális hálózatait.

Szafián Dorottya Anna

Átrendeződések és a funkcionális átalakulások a kriptokróm/fotoliáz család evolúciójában termőtestképző gombákban

A kriptokróмок és fotoliázok (CRY/PHR) a kék fény érzékelésében és az UV-indukált DNS-károsodások javításában szerepet játszó flavoproteinek, amelyek különböző szabályozó funkciókat látnak el az élőlényekben. Jelentőségük ellenére a CRY/PHR fehérjék evolúciós dinamikája és funkcionális szerepe a gombákban még mindig kevésbé ismert. Jelen tanulmányban 655 *Holomycota* genomon elemeztük a CRY/PHR család tagjainak eloszlását és evolúcióját. Megállapítottuk, hogy bár a gombák öt CRY/PHR alcsaláddal rendelkeznek, csak három alcsaládnak van jelentős előfordulása, és ezek sem egyenletesen oszlanak el a gombatörzsek között. Különös figyelmet fordítottunk a komplex termőtestképző gombákra (*Agaricomycetes*, *Basidiomycota*), ahol a CRY/PHR repertoár jelentősen csökkent, és konzerváltan az ún. *class I* CPD vált dominánssá. Filogenetikai és összehasonlító elemzéseink feltárták a *class I* CPD gének elvesztése és a gasteroid termőtestforma evolúciója közötti erős összefüggést, amely folyamat példa az evolúciós szempontból visszafordíthatatlan morfológiai változással járó párhuzamos génvesztésre. A *class I* CPD fehérjék *Agaricomycetes*-ben betöltött funkciójának megértése érdekében vizsgáltuk a *Coprinosia cinerea* egyetlen kriptokróm fehérjét. Kimutattuk, hogy a *Ccphr1* a fő kék fény függő regulátor hatására kék fényben felülexpresszálódik, és vörös fény hatására represszálódik.

Megállapítottuk, hogy a *Ccphr1* megőrizte ősi fotoláz aktivitását, illetve befolyásolja az aszexuális spóráképződést és a termőtestek kialakulását. Ezek alapján feltételezhető, hogy a CRY/PHR család legalább néhány tagja új funkciókat szerzett evolúciója során. Összességében eredményeink feltárják a CRY/PHR család korábban fel nem ismert átrendeződését és funkcionális átalakulását a gombák (különösen *Basidiomycetes*) között, rámutatva arra, hogy a rendelkezésre álló nagyszámú gomba genom és a nem kanonikus modell gombák tanulmányozása jelentősen hozzájárulhat a géncsaládok evolúciójának megértéséhez.

Szénási Kiara

A személyiség árnyalatai szakkollégiumi közegben

A személyiség mint pszichológiai konstruktum, az egyének viselkedésének és jellemzőinek alapján különböző típusokba sorolható, és meghatározza, hogyan reagálnak különféle helyzetekben. A személyiségkutatásban a leggyakrabban alkalmazott modell az öt dimenzióból álló Big Five, amely az extraverziót, a barátságosságot, a lelkiismeretességet, az érzelmi stabilitást és a nyitottságot méri. Ezek a dimenziók fontos szerepet játszanak az érdeklődés, a tanulmányi viselkedés és a közösségi részvétel megértésében is. A jelen kutatás célja, hogy feltárja a Big Five személyiségvonások kapcsolatát a szakkollégiumi kurzusválasztással, valamint a hallgatók tanulmányi aktivitásával.

A vizsgálatban a szakkollégium lakói vesznek részt, akik önkéntesen töltik ki az IPIP-50 kérdőívet, és megadják, mely kurzusokra járnak a kollégium tizennyolc különböző tematikájú kurzusa közül. A kutatás három kérdésre fókuszál: eltérnek-e a különböző kurzusokat látogató hallgatók személyiségprofiljai, van-e kapcsolat a kurzusokon való részvétel mértéke és bizonyos személyiségdimenziók között, valamint eltér-e a szakkollégiumi minta személyiségprofilja a magyar fiatal felnőttek populációs átlagától. A téma különösen releváns, mivel a személyiség és az érdeklődési preferenciák kapcsolatának vizsgálata hozzájárulhat annak megértéséhez, hogy a személyes jellemzők miként formálják a tanulmányi és közösségi döntéseket, valamint a kollégiumi részvételi mintázatokat.

Az eredmények várhatóan rávilágítanak a személyiség és az érdeklődési preferenciák összefüggéseire, és hozzájárulnak a hallgatói közösségek pszichológiai jellemzőinek mélyebb megértéséhez.